

14. 05. 2025

Rada ds. stopni
Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi
ul. Wojska Polskiego 121
91-726 Łódź

Przesłana do oceny 188 stronicowa publikacja formatu A4 dra Przemysława Hajka zatytułowana *Projektowanie – wszystko*, składa się z trzech rozdziałów: Informacje, Autoreferat oraz Wykaz osiągnięć.

W opracowaniu w części Informacje jako osiągnięcie stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny¹, będący podstawą do nadania stopnia doktora habilitowanego, dr Przemysław Hajek wskazał projekt „Powidoków” – magazynu artystyczno-naukowego.

Jak pisze we wstępie do swojej dokumentacji Przemysław Hajek „Tytuł [...] »Projektowanie – wszystko« odnosi się m.in. do multidyscyplinarności procesu projektowego, zmian w obszarze rozwoju technologii oraz bycia uważnym na potrzeby drugiego człowieka”². Punktem wyjścia do projektu „Powidoków” było założenie, że projekt powinien być odpowiedzią na przeciążenie poznawcze, które związane jest z wystawieniem współczesnego człowieka, na zbyt dużą liczbę bodźców i komunikatów wizualnych. Według autora, magazyn „Powidoki”, który kierowany jest do łódzkiej społeczności artystyczno-projektowej stworzony jest zgodnie z filozofią „slow”, jako czasopismo kolekcjonerskie i wymagające od czytelnika „poświęcenia zarówno uwagi, jak i czasu, gdzie doświadczenie użytkownika następuje poprzez obcowanie z »obiektem« oraz dotyk papieru”³. Hajek przywołuje Adriana Frutigera z jego teorią dążenia do porządkowania. Definiuje projektowanie komunikacji wizualnej jako „porządkowanie i kształtowanie różnych treści w określonym celu”⁴.

Jak wskazuje Przemysław Hajek, w projekcie nawiązał do twórczości łódzkich artystów awangardowych. Projektant podjął trafne decyzje, takie jak zastosowanie ograniczonej palety wyrazistych barw na okładce, rozszerzenie jej projektu na czwartą stronę czy użycie formatu 230 × 300 mm.

Layout projektu opiera się na siatce 12-łamowej⁵, która umożliwia elastyczne wykorzystanie i daje wiele możliwości różnych układów. Teksty główne – naukowe i popularnonaukowe – Hajek składa w układzie dwułamowym, justowanym; wywiady natomiast w układzie trzy- i czterołamowym, również justowanym. Dłuższe cytaty złożone są na chorągiewkę. Bardzo trafną decyzją jest umieszczenie skróconych biogramów i zdjęć autorów na początku tekstów. Dodatkowo czasopismo podzielone jest na działy tematyczne: Między teorią a praktyką, Edukacja a sztuka, Sztuka w świecie instytucji, Młody/a artysta/ka, Prezentacje, Kartka z kalendarza.

Magazyn zaprojektowano tak, by sprawiał wrażenie profesjonalnego pisma, jednocześnie zachowując swobodę i lekkość układów. Indywidualne podejście do kolejnych wydań nadaje każdemu numerowi niepowtarzalny charakter.

Zastanawiają mnie niektóre decyzje projektowe, niemające wpływu na wysoką ocenę całości dzieła, jak np. jednoczesne zastosowanie wcięcia akapitowego i niewielkiego dodatkowego odstępu między akapitami, co powoduje, że wiersze w sąsiednich łamach zaczynają się rozbiegać i nie padają na siebie (brak tzw. registra). Zastanawiam się również nad argumentami przemawiającymi za wyborem pisma Roboto. Często postrzegane jest ono

1 Dr Hajek błędnie powołał się na nieobowiązującą już ustawę z 2003 r., zamiast na Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Rozdział 3, Art. 219. 1

2 P. Hajek, *Projektowanie – wszystko*, ASP w Łodzi 2024, s. 8

3 Tamże, s. 8

4 Tamże, s. 9

5 Autor błędnie w opisie pisze o układzie jedno-, dwukolumnowym itd. Poprawnie powinien być tu użyty termin „łam” (np. układ czterołamowy).

jako nowa Helvetica – stało się standardem w projektowaniu, wyborem dość oczywistym i bezpiecznym. Być może jednak tak wysmakowane pismo jak „Powidoki” zasługuje na coś bardziej wyszukanego?

„Powidoki” to bardzo dobrze zaprojektowane, nowoczesne pismo, jednocześnie unikające bezpośrednich odniesień do konkretnych współczesnych mód i trendów. Kontynuuje najlepszą polską szkołę nowoczesnego projektowania periodyków, którą na PWSSP (obecnie ASP w Łodzi) prekursorsko tworzył w latach 1973–1982 prof. Krzysztof Lenk.

Przemysław Hajek za „Powidoki” otrzymał prestiżowe międzynarodowe nagrody Award of Excellence oraz Iron A’design Design Award w 2023 roku. Nagrodę Silver A’design Award w 2022 roku oraz wyróżnienie w ogólnopolskim konkursie graficznym Polish Graphic Design Awards w 2020 roku.

W skład Autoreferatu będącego rozdziałem *Projektowania* – wszystko Przemysława Hajka, poza dokumentacją procesu projektowego magazynu „Powidoki” wchodzi Wstęp oraz opis kariery zatytułowany *Moja Droga*. To bardzo dobrze napisany, lekkim stylem, osobisty esej, który czyta się znakomicie. Hajek przedstawia w nim swoje inspiracje, wybory, fascynacje i poszukiwania – wszystko świetnie zilustrowane historycznymi artefaktami i fotografiami.

* * *

Z postacią Przemysława Hajka spotkałem się po raz pierwszy w 2005 roku. Jego dyplom magisterski zatytułowany *Projekt identyfikacji graficznej studia autorskiego Hajek* został wybrany w przeglądzie Graduation Projects do wystawy na Zamku w Cieszynie. Przegląd ten był wówczas współorganizowany przez kwartalnik 2+3D, który współtworzyłem. Późniejsze plakaty Przemysława Hajka miałem okazję oglądać przy różnych okazjach, m.in. na wystawach organizowanych przez prof. Pavla Noge, takich jak *Typoplakat*. Chętnie zobaczyłbym więc więcej prac powstałych w jego studio. Pewien niedosyt budzi brak w publikacji *Projektowanie* – wszystko portfolio z przykładami innych prac Hajka.

Na uwagę zasługuje wykaz osiągnięć dra Przemysława Hajka. Zaangażowanie w różne funkcje na uczelni łączy z pracą dydaktyczną oraz pracą we własnym studio osiągając przy tym znakomite rezultaty.

Dr Hajek przed rozpoczęciem pracy w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi odbył roczne stypendium w Duńskiej Szkole Designu (Danmark Design Skole) w Kopenhadze. Od 2006 współtworzył najpierw z prof. Jerzym Trelińskim, a następnie prof. Piotrem Karczewskim program Pracowni Informacji Wizualnej. Przemysław Hajek prowadzi również Pracownię Identyfikacji Graficznej na pierwszym stopniu studiów.

Jako pracownik ASP w Łodzi pełnił funkcje m.in. członka komisji egzaminów wstępnych, Senatu, Rady Wydziału, promotora dyplomów licencjackich. Prowadził badania naukowe przestrzeni łódzkich parków, które stały się tematem jego pracy doktorskiej. Organizował cały szereg wystaw i warsztatów studenckich m.in. podczas konferencji *Marketing też sztuka* na Uniwersytecie Łódzkim w roku 2023 oraz w Akademickim Centrum Designu w Łodzi *Przypadek, nie sędzę* w 2024 roku. Współtworzył m.in. EcoMade Festival w latach 2014–2016 oraz był inicjatorem i współorganizatorem konferencji Design Thinking w 2016 roku. Obie imprezy organizowane były przez łódzką ASP. Zaangażowany był również w projekt Centrum Transferu Technologii, dofinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Jest też opiekunem studenckiego Koła Naukowego „Powidoki”.

Na ogromną pochwałę zasługuje przygotowanie merytoryczne i graficzne dokumentacji w postępowaniu habilitacyjnym. Rzadko spotykam się z tak świetnie przygotowanym redakcyjnie i graficznie materiałem. Uważam to za wyraz profesjonalizmu oraz szacunku dla czytelników. Gratuluję.

Podsumowując, zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgłoszone przez pana doktora Przemysława Hajka osiągnięcie artystyczne będące podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, czyli: „»Powidoki« – magazyn artystyczno-naukowy”, stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki i jest podstawą do nadania stopnia.



dr hab. Jacek Mrowczyk, prof ASP